

रेखदेख

पत्रिकाको ग्राहक बन्नु परेमा
सूचना तथा विज्ञापन छपाई गर्नु परेमा
पत्रिका नियमित नआएमा
समाचार तथा विचार छपाई गर्नु परेमा
सम्पर्कको लागि :
९८४७८७६७९३
Email-info@rekhadeekh.com

www.rekhadeekh.com

प्रेस काउन्सिल नेपालद्वारा 'ख' मा बर्गिकृत

साप्ताहिक

वर्ष ५ अंक १६ रकूम २०७५ चैत ११ सोमबार 25 March 2019 Monday मूल्य २० पृष्ठ ६

‘डिभोर्सि केटी’

२

तपाईं के थरी ? यो साधारण प्रश्न, जसले घाइते बनाउँछ

४

अनौठा केही विश्व कीर्तिमान

६

स्यापूतालमै तीन मेगावाट क्षमताको विद्युत

रेखदेख बगवताना मुसीकोट

स्यापूतालबाट दोस्रो जलविद्युत आयोजना निर्माणको तयारी थालिएको छ। बाँफिकोट गाउँपालिका ३ र ५ नम्बर वडामा अवस्थित स्यापूतालबाट ३ मेगावाट क्षमताको दोस्रो जलविद्युत आयोजना निर्माणको तयारी थालिएको हो।

स्यापू पावर कम्पनी लिमिटेडले विद्युत निर्माणको काम थालेको हो। जस अनुसार विद्युत उत्पादनका लागि सम्भाव्यता अध्ययनको काम सकिएको छ। स्यापूतालबाट खेर गएको पानीको प्रयोग गरेर विद्युत निर्माणको तयारी थालिएको निर्माण कम्पनीका अध्यक्ष धनवीर ओलीले जानकारी दिएका छन्। उनले भने, 'विज्ञ तथा प्राविधिक सम्मिलित टोलीले भन्डै एक महिना लगाएर विद्युत आयोजना निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययन गरेको छ।' संभाव्यता अध्ययनबाट ३ देखि ५ ममेगावाट सम्म विद्युत उत्पादन हुने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको अध्यक्ष ओलीले बताए।

यसअघि निर्माण भएको विद्युत आयोजनाको डयाम साइड भन्दा मुनिबाट अर्को विद्युत आयोजनाका लागि डयाम तयार पारिने जनाएको छ। डयाम साइडबाट बाँफिकोट सालघारीतर्फ पानी लिएर बाल्वाचौरमा

फाईल तस्वीर

विद्युत उत्पादन गृह बनाउने तयारी गरिएको छ। जसको उचाई २ सय ५६ मिटर रहेको छ। आगामी दुई वर्ष भित्र निर्माण सम्पन्न गर्ने गरी आयोजना निर्माणको कामलाई तिव्रता दिएको कम्पनीका अध्यक्ष ओलीले बताएका छन्। उक्त आयोजना जिल्ला भित्रकै बजेट परिचालन गरिने कम्पनीको तयारी रहेको छ। स्थानीय सरकारको ६० प्रतिशत लगानी र सर्वसाधारण बाट ४० प्रतिशत शेयर संकलन गरेर आयोजना निर्माणको काम थालिएको छ। स्यापूमा अर्को विद्युत आयोजना निर्माण गर्ने तयारी गरिएपछि जिल्लाका स्थानीय सरकारले भन्डै रु.३ करोड रुपैयाँको शेयर खरिद गर्ने प्रतिवद्धता

जनाएका छन्। स्थानीय सरकारको प्रतिवद्धता स्यापू दोस्रो जलविद्युत आयोजना निर्माणको लागि शेयर किन्ने स्थानीय सरकारले प्रतिवद्धता जनाएका छन्। जिल्ला समन्वय समिति, आठवीसकोट, चौरजहारी र मुसीकोट नगरपालिकाले विद्युत आयोजनामा लगानी गर्ने प्रतिवद्धता जनाएका छन्। यस्तै बाँफिकोट, सानीभेरी र त्रिवेणी गाउँपालिकाले पनि स्यापूमा निर्माण हुने विद्युत आयोजनामा लगानी गर्ने लिखित प्रतिवद्धता समेत जनाएका छन्। जस अनुसार जिल्ला समन्वय समिति रुकुम पश्चिमले रु.६५ हजार र

आठवीसकोट नगरपालिकाले ६० हजार किता शेयर किन्ने जनाएको छ। जसका लागि जिल्ला समन्वय समितिले उक्त आयोजनामा रु.६५ लाख र आठवीसकोट नगरपालिकाले रु. ६० लाख लगानी गर्ने निर्णय गरिसकेका छन्। यसैगरी चौरजहारी र मुसीकोट नगरपालिकाले ३०/३० लाख, बाँफिकोट, सानीभेरी र त्रिवेणी गाउँपालिकाले पनि ३०/३० लाख लगानी गर्ने निर्णय गरिसकेका छन्। प्रतिवद्धता अनुसार हालसम्म २ करोड ७५ लाख रुपैयाँ जुटेको निर्माण कम्पनीका सचिव चन्द्रबहादुर केसीले बताए। जिल्ला समन्वय समितिले ६९ लाख ७२ हजार र चार स्थानीय तहले १०/१० लाखको शेयर खरिद गरेका छन्। मुसीकोट नगरपालिका, बाँफिकोट, सानीभेरी र त्रिवेणी गाउँपालिकाले १०/१० लाखको शेयर खरिद गरेका हुन्। आठवीसकोट र चौरजहारी नगरपालिकाले पनि १०/१० लाखको शेयर खरिदको तयारी छ। स्यापूतालबाट हाल एउटा विद्युत आयोजना सञ्चालनमा छ। २०४५ सालमा जापानी सहयोग नियोग (जाइका) निर्माण गरेको विद्युत आयोजनाबाट २ सय ५० किलोवाट क्षमताको विद्युत उत्पादन भैरहेको छ। यो नै रुकुम पश्चिमको ठूलो क्षमताको विद्युत आयोजना हो। यसले रुकुम पश्चिमको विद्युत समस्या हल गर्ने विश्वास गरिएको छ।

चितुवाको छाला सहित एक जना पक्राउ

जिल्ला प्रहरी कार्यालय रुकुम (पश्चिम)का प्रमुख प्रहरी नायव उपरिक्षक सुमित खड्काले जानकारी दिएका छन्। शनिबार राती करिब ९ बजेतिर प्रहरीले सार्कीको घरमा छापा मारेको थियो। उनको घरको माथिल्लो तलामा लुकाई छिपाई राखेको अवस्थामा उक्त छाला फेला परेको डिएसपी खड्काले बताए। पक्राउ परेका सार्कीलाई आईतबार पत्रकार सम्मेलन गरी सार्वजनिक गरिएको छ। पक्राउ परेका सार्कीलाई डिभिजन वन कार्यालयमा बुझाउने तयारी भइरहेको छ। अहिले उनलाई प्रहरी हिरासतमा राखेर अनुसन्धान गरि रहेको जनाएको छ।

एशियन लाईफ इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड

जीवन बीमा के को लागि :

- ◆ कर छुटको लागि
- ◆ ऋण सुविधाको लागि
- ◆ परनिर्भरता उन्मुलनको लागि
- ◆ भविष्यको योजनाको लागि
- ◆ बचत प्रोत्साहको लागि
- ◆ बच्चाको प्रत्येक महिना पढाई खर्च पाउनको लागि
- ◆ आफ्नो बुढेसकालको सहाराको लागि
- ◆ अनिवार्य बचतको लागि

कम्पनीले हालसम्म २० प्रकारका योजना सञ्चालन गरेको छ ।

- एशियन सावधिक जीवन बीमा (दुर्घटना लाभ सहित)
- १२,१५,१८,२० वर्षे अग्रिम भुक्तानी जीवन बीमा (दुर्घटना लाभ सहित)
- सुखी जीवन (सावधिक र आजिवन) जीवन बीमा (दुर्घटना लाभ सहित)
- बाल उमंग (सावधिक) जीवन बीमा मासिक शैक्षिक खर्च लाभ सहित
- बाल भविष्य (सावधिक) जीवन बीमा
- अधिकतम बीमा : रु. ५० लाख

अधिकतम वोनस ब्याजदर प्रतिहजार ८५ रुपैयाँ सम्म पाउने (सबैको लागि सधैको लागि सुरक्षा)

पुरक करार अर्न्तगत समावेश हुने घातक रोगहरु :

- सवै किसिमको क्यान्सर रोग
- किडनी फेलियर : (एण्ड स्टेजरेनल फेलियर)
- खास गम्भीर प्रकृतिको ब्रेन ट्युमर
- बहु स्क्लेरोसिस
- मुख्य अंग प्रत्यारोपन गरिएका ।
- कोरोनरी आर्टरी वाइपास ग्राफ्ट (सल्याकृयागरी ब्रेष्ट वोनलाई छुट्याउन गरिएको भएमा ।
- एओर्टा सर्जरी (महाधमनीको शल्यकृया)
- मुटुको धमनीको शल्यकृया
- मस्तिष्क घात (स्ट्रोक)
- मायोकार्डियल इन्फार्क्शन (पहिलो हृदय घातक)

बिस्तृत जानकारीको लागि

सम्पर्क नम्बर : ०८८-५३००९४ मोवाइल नम्बर : ९८५७८२२६०७ मुसीकोट न.पा.१ रुकुम पश्चिम बागवजार ९८४७८६९२२७ र ९८०१०५९९८१

कुरा सबैका सुनौं, बीमा एशियनमै जाँऔं ।

यसवर्षको एसईई परिक्षामा भण्डै साढे पाँच हजार सहभागी

रेखदेख बगवताना मुसीकोट

रुकुम पूर्व र पश्चिमबाट माध्यमिक शिक्षा परिक्षा (एसईई) २०७५ मा भण्डै साढे ५ हजार विद्यार्थी सहभागि हुने भएका छन्।

चैत १० गते देखि २१ गते सम्म सञ्चालन हुने (एसईई) परिक्षामा रुकुम पूर्व र पश्चिमबाट ५ हजार ३ सय ६९ जना विद्यार्थी सहभागि हुने भएका हुन्। रुकुम पश्चिमबाट नियमित तर्फ ४ हजार १ सय १४ विद्यार्थी सहभागि भएको शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाईका प्राविधिक सहायक माधवी पुनले जानकारी दिएकी छिन्। उनका अनुसार - नियमित तर्फ छात्रा २ हजार १ सय ३३ र छात्र २ हजार ८ जना विद्यार्थी रहेका छन्। त्यस्तै रुकुम पश्चिममा ग्रेड वृद्धिको लागि १ सय ७१ जना विद्यार्थी

परिक्षामा सामेल भएका छन्। जसमा छात्र ७४ र छात्रा ९७ जना रहेका छन्। रुकुम पश्चिममा २३ वटा परिक्षा केन्द्र रहेका छन्। सबैभन्दा बढी साधारण मा.वि. मुरुडाँडामा ३ सय २ जना विद्यार्थीले परिक्षा दिने

भएका छन्। भने सबैभन्दा कम हिमाल मा.वि. खदीमा ७९ जना विद्यार्थी सहभागि रहेको शिक्षा विकास इकाई रुकुम पश्चिमले जानकारी दिएको छ। अघिल्लो वर्ष २२ वटा केन्द्र रहेको रुकुम पश्चिममा यस वर्ष थप एक वटा परिक्षा

केन्द्र थपिएको छ। आठवीसको नगरपालिका स्थित नेपाल राष्ट्रिय गत्तासैना केन्द्र थपिएको हो। रुकुम पश्चिममा खुल्ला विद्यालय मार्फत १ सय २८ र प्राविधिक शिक्षा अर्न्तगतका ४७ जना विद्यार्थी एसईई परिक्षामा सहभागि भएका छन्। त्यस्तै रुकुम पूर्वमा यस वर्षको एसईई परिक्षामा १ हजार ५९ विद्यार्थी सहभागि रहेका छन्। शिक्षा विकास इकाई कार्यालय प्रमुख तीलक गौतमका अनुसार -४ सय ८३ केटा र ५ सय ७६ केटी परिक्षामा सहभागि भएको बताए। रुकुम पूर्वका ६ वटा परिक्षा केन्द्र रहेका छन्। आईतबारदेखि सञ्चालन भएको एसईई परिक्षा रुकुम पूर्व र पश्चिममा शान्ति र मर्यादित तरिकाले सम्पन्न भएको जनाएको छ। रुकुम पूर्व र पश्चिममा अंग्रेजी विषयको परिक्षा १ सय १४ जना विद्यार्थी उपस्थित भएको परिक्षा केन्द्रहरूले जानकारी दिएका छन्।

'बाटो कहाँ जान्छ, त्यहा नजानुहोस् बरु त्यहाँ जानुहोस् जहाँ कुनै बाटो छैन र छापा छोडनुहोस्' - राल्फ वाल्डो एमर्सन

सम्पादकौय

परिक्षा मात्र अनुगमन किन ?

यस वर्षको एसईई परिक्षा सुरु भएको छ। चैत १० गते देखी सुरु भएको एसईई परिक्षामा रुकुम पश्चिम र पूर्वबाट ५ हजार ३ सय ६१ जना विद्यार्थी सहभागि भएका छन्। रुकुम पश्चिमबाट मात्रै ४ हजार २ सय ८५ विद्यार्थी सहभागि रहेका छन्। भने रुकुम पूर्वबाट १ हजार ५९ जना विद्यार्थी सहभागि रहेका छन्।

एसईई परिक्षा सुरु हुन महिना दिन अघि देखी नै परिक्षालाई मर्यादित बनाउने भन्दै तामभामका साथ गोष्ठी अन्तरक्रिया हुने गरेका छन्। परिक्षा अवधीमा पनि परिक्षा अनुगमनको नाममा हुलका हुल मान्छे प्रवेश गर्ने प्रचलन यथावत छ। जसले बाल

“विद्यार्थीले वर्षभरी पढ्यो कि पढेन ? कित्ताव समयमा पायो कि पाएन ? शिक्षकले कोर्स पुरा गरेकी गरेन ? अठ्ठने कुराको अनुगमन गर्ने निकाय बन्नु पढेन ? वर्षभरी पढाईमा ध्यान नदिने परिक्षा अवधीमा गरिने अनुगमनले विद्यार्थीलाई त्रास मात्र सिर्जना गरेको हुन्छ ।”

मनिस्थितिमा ठुलो असर गरिरहेको हुन्छ। उनीहरूले जानेका कुरा समेत लेख्न नसक्ने र डराउने हुनसक्छ। यसो भन्दै गर्दा परिक्षालाई मर्यादित बनाउनु हुँदैन भन्ने होईन्। परिक्षा मर्यादित बनाउने पर्दछ। तर परिक्षा अवधिमा गरीने अनुगमनका नामलाई व्यवस्थित गरिने पर्दछ। जबकी हामीले गरिने अनुगमनले विद्यार्थीलाई डर र त्रास सिर्जना नहोस्। त्यस्तै विद्यार्थीले वर्षभरी पढ्यो कि पढेन ? कित्ताव समयमा पायो कि पाएन ? शिक्षकले कोर्स पुरा गरेकी गरेन ? भन्ने कुराको समेत अनुगमन निकाय बन्नु पढेन। परिक्षा अनुगमन मात्रै गरेर केही हुँदैन।

रेखदेख

पाठक वर्गमा अनुरोध

तपाईंहरूलाई रेखदेख साप्ताहिक पत्रिकामा प्रकाशित सामाग्रीहरू कस्तो लाग्छ ? पत्रिकालाई थप जनमुखी बनाउन के गर्नुपर्ला ? साथै पत्रिकामा लेख-रचना, प्रतिक्रिया सल्लाह सुझावको साथै सूचना तथा विज्ञापन छाप्नु परेमा सम्पर्कको लागि **मोवाईल ९८४७८७६७९३ ईमेल : info@rekhadekh.com वा rekhadekh@gmail.com मा पठाउनुहोला ।**

- सम्पादक

'डिभोर्सी केटी'

उसका लागि विवाह एउटा सानो खेल थियो । यो समाजका हरेक पुरुषका लागि विवाह एउटा सानो खेल हो, उसले खेल खेलिसकेपछि “गलती भयो” भनेर फेरि सानदार जीवन जिउन सक्छ, तर महिलाका लागि विवाह खेल होइन, जीवनभरि उम्किन नपाउने जेल हो । किनभने म समाजका नजरमा अहिले एउटा कैद भोगेर आएको मान्छे जतिकै छु ।

कुनै केटासँग बोलियो र हाँसियो भने पनि विग्रिएकी केटीको संज्ञा दिन्छ समाजले । प्रेमको चक्करमा परेको थाहा भयो भने त बाँकी के रहन्छ र ? त्यसैले म पुरुषदेखि सक्दो टाढा रहें । सँगै पढ्ने केटा साथीसँग पनि एउटा दूरी बनाएर बसें । मास्टर्ससम्म पढ्दा पनि म कुनै केटाको नजिक म गइनेँ । यसको मतलब समाजको नजरमा म विग्रिएनेँ ।

मास्टर्स सकेपछि भने घरपरिवार र समाज आफैले केटासँग सम्बन्ध गाँस्न जोड गर्न थाल्यो । प्रस्ताव पनि धेरैबाट आए । किनभने म सप्रिएकी केटी थिएँ । विवाह गर्ने उमेर पनि भइसकेको थियो । त्यसैले नाईनास्ति गरिनेँ, बरु घरपरिवार सबैको चित्त बुझ्ने केटा खोज्नुमै जोड दिएँ । नाईनास्ति गर्नु नपर्ने अर्को कारण पनि थियो, म पछिका दुई बहिनी हुँकिसकेका थिए । विवाहका लागि मैले गरिरहेको ढिला सुस्ति उनीहरूका लागि पनि बाधक भइरहेको थियो ।

यही सन्दर्भमा एकदिन एउटा परिवार मलाई माग्न आयो । घरघराना सबै परिवारका अन्य सदस्यलाई थाहै थियो । केटाका बारेमा सोधें, हेरें र बुझेँ, अस्वीकार गरिहाल्नुपर्ने अवस्था देखिनेँ । यसैपनि जीवनमा अलिअलि सम्भौता गर्न त जोसँग पनि परिहाल्छ भन्ने लाग्यो । केटाले पनि मेरा बारेमा बुझेरै माग्न आएको थियो, त्यसले मेरो स्वीकृतिपछि उसले कुनै प्रश्न गरेन ।

एउटा मान्छेका जीवनमा तीनटा ठूला घटना हुन्छन् रे, जन्म, विवाह र मृत्यु । तीमध्ये सुखद घटना दुईटा हुन्छन्, जन्म र विवाह । जन्म आफूलाई थाहा हुने कुरा भएन, मृत्यु भन्नु अकल्पनीय भइहाल्यो । मान्छेले जीवनमा देख्न पाउने र मनाउन पाउने उत्सव एउटा विवाह न हो । त्यसैले यसलाई सक्दो अवस्मरणीय बनाउनुपर्छ भन्ने लाग्ने नै भयो । बेहुली बन्नुअघि मनमा अनेक सपना थिए । के -के न गरिएला जस्तो पनि लागेको थियो, तर सोचेजस्तो नहुँदो रहेछ । के पुगेन, के पुगेन जस्तो हुँदो रहेछ, बेहुली बन्दा । विवाह भयो, जस्तो भए नि राम्रो भयो । नयाँ साथी पाएँ, जीवन जिउने नयाँ बाटो समाते । अलि-अलि उत्साह र अलि-अलि डर लिएर बेहुलाको घर लागियो ।

हिन्दूहरूको पवित्रस्थल हरिद्वारमा हाम्रो विवाह भएको थियो । त्यहाँबाट २४ घण्टाको दूरीमा थियो केटा घर । जुन घर भर्खरै मेरो पनि भयो । त्यो २४ घण्टाको यात्रामा धेरै कल्पना गरेँ । सबैभन्दा बढी त मेरो छेउमा बसेकै मान्छे जुन भर्खरै विधिवत रूपमा मेरो सबभन्दा नजिकको मान्छे बनेको थियो, उसको बारेमा सोचेँ । उसले दिने माया र उसले गर्ने

जीवनसाथीको व्यवहार कल्पना गरेर मनभित्र रमाइलो अनुभूतिले तरंग सिर्जना गरिरहेको थियो, हामी चढेको कार रोकियो । उसको अर्थात् मेरो घर आइपुगेछ ।

‘त्यो सामान लिएर आइजा,’ ऊ अर्थात् दुलाहाले भर्कैर भन्यो । म त बेहुली न थिएँ, त्यसरी मप्रति किन भर्कैको होला ? अरु कसैलाई भन्यो होला भनेर मैले वास्ता गरिनेँ । मैले आफ्नो सुक्युभले केही सामान लिएर घरको गेटतिर पाइला बढाएँ । उसका बहिनीहरूले घर प्रवेश गराए । मलाई उसको कोठामा लिएर राखे । मसँगै ऊ पनि बसिरहेको थियो । उसका आफन्त मलाई हेर्न तँछ्रामछाड गदै थिए । कतिले भन्थे, ‘कति राम्री ।’ कतिले भन्थे, ‘केटाले दुलही लक्षणकी पायो ।’ ‘पढेलेखेकी नि रैछ, केटो भाग्यमानी भयो’ भनेको पनि सुनेँ ।

यत्तिकैमा ऊ बाहिरियो । एकछिन यतैकतै गयो होला भनेर कसैले सोधखोज गरेन । लामै समय ऊ कोठामा प्रवेश नगरेपछि एकजनाको मुखबाट फ्याट निस्कियो, ‘उसले मन पराएको केटीसँगै विवाह गरिदिनुपर्छ नि । नमानेपछि यस्तै हुन्छ ।’ मैले आधा बुझेँ, आधा बुझिनेँ र धेरै त वास्ता गरिनेँ । किनभने विवाहअघि नै उसले मलाई लभसव भएको वा नभएको सोधेको थियो । मेरो प्रेम सोध्ने उसका त्यस्तो चक्करसक्कर नहोला भन्ने लागेरै केही सोधिनेँ । माग्न ऊ आएको थियो, मलाई हेरेर र मेरा बारेमा बुझेर ऊ माग्न आएको होला भन्ने लाग्नु पनि त स्वभाविक थियो । जसले जे भनेपनि नकारात्मक सोचनुहुन्न भनेर विवाहको पहिलो रात उसको प्रतिक्षामा बसेँ । त्यो पहिलो रातका हरेक पल जीवनभरका लागि सजाएर राख्ने कल्पना थियो । उत्साह थियो, उमंग थियो र थोरै उत्साह मिसिएको त्रास पनि थियो । मेरो प्रतिक्षा व्यर्थ भयो, ऊ आएन ।

विवाहको तेस्रो दिन, चलन अनुसार दुल्हन फर्काउनुपर्छ । ऊ मसँगै मेरो माइतीघर जानुपर्छ । तर, विवाहदेखि उसको अनुहार समेत देखिएन । सासु ससुराको कर र आग्रहमा ऊ मेरो माइत जाने भनेर घर आयो । मलाई माइत पुग्रायो, तर ऊ आफ्नो ससुराली घरमा पानी समेत नपिएर फर्क्यो । बाआमालाई घरमा जरुरी काम भएकाले तुरुन्तै फर्केको भनेर ढाँटेँ । मेरो मनमा चिन्ताको आगो बल्न सुरु गरिसकेको थियो, तर त्यो बाआमाको मनमा समेत सल्काउन चाहिनेँ । किन उसले मलाई विहे गयो ? किन ऊ मदेखि यसरी टाढा भाग्य ? म आफैले सही उत्तर पाइरहेकी थिइनेँ, अरुलाई के भन्नु ?

यसरी २ वर्ष बिते । मेरो मोबाइलमा बज्ने हरेक घन्टीमा उसको नम्बरको आशा गर्थेँ । उसले गरेको पो हो कि भनेर हतारमा उठाउथेँ, तर कहिल्यै उसको मोबाइल नम्बरले मेरो फोनको बाटो देखेन, मलाई माइती पुग्राएर गएपछि आफ्नो ससुरालीको बाटो नदेखे जस्तै । विवाह भएको २ वर्ष बितेपछि उसको नम्बरबाट फोन आयो । उत्साहित भएँ, उठाएँ, तर आवाज अपरिचित महिलाको आयो । कसलाई खोज्नुभएको भनेँ । उताबाट उत्तर आयो, ‘तेरो बुढा र म एकअर्कालाई धेरै माया गर्छौँ तँसँग उसले बाध्यताले विवाह गरेको हो । उसलाई छाडिदे ।’

यो समाजमा कसरी पुरुष बाध्यतामा पर्छ ? यसैपनि ऊ त्यस्तो बाध्यतामा थियो भन्ने त उसको घरमा पुगेपछि पनि मैले महशुस गरिनेँ । विवाह गरेकै दिन घरबाट हराउन छुट भएको ऊ कसरी बाध्यतामा पर्यो मसँग विवाह गर्न ? सत्य कुरा के हो भने

खेमा बस्नेत

उसका लागि विवाह एउटा सानो खेल थियो । यो समाजका हरेक पुरुषका लागि विवाह एउटा सानो खेल हो, उसले खेल खेलिसकेपछि ‘गलती भयो’ भनेर फेरि सानदार जीवन जिउन सक्छ । तर, महिलाका लागि विवाह खेल होइन, जीवनभरि उम्किन नपाउने जेल हो । किनभने म समाजका नजरमा अहिले एउटा कैद भोगेर आएको मान्छे जतिकै छु । उसले जति दूर राख्न चाहेपनि मेरो मनदेखि उसलाई दूर राखिनेँ । श्रीमान् न हो एकदिन विधवत रूपमा आफ्नी श्रीमती बनाएकी मलाई स्वीकार्छ भन्ने आशा थियो । यही सोचेर उसका आमाबुवाको दुई वर्ष सेवा गरेँ ।

घरधन्दा सम्हालिदिएँ । तर, यी दुई वर्ष एक शब्द मीठो बोलेको मलाई याद छैन । अहिले बाटो विराएपनि ऊ मेरो दृढतामा, धैर्यतामा र मायामा परिगएर एकदिन फर्केर आउने आशा जिवित राखेकी थिएँ । त्यसैले त घर अघि मोटरसाइकल रोकिएको आवाज आयो कि ऊ आयो भनेर दौडिदै बाहिर निस्कियेँ । तर, ऊ कहिल्यै आएन । आएपनि कहिल्यै बोलेन मसँग ।

मैले हार मानिसककी थिएँ । मेरो धैर्यताको बाँध धेरै दिन टिक्न सक्ने अवस्थामा थिएन । उसले मलाई फोन गर्ने थालेको थियो, तर फोनमा मुखमा आएजति असभ्य शब्द बोलेर गाली गथ्यो । कुनै समय उसको फोनको प्रतिक्षामा तडिपने म अब उसको फोन आउँदा तर्सिन थालेकी थिएँ । उसले आफ्नो जीवन र घरबाट टाढा जाऊ भनेर गाली गथ्यो । म आफ्नो मर्जीले आएको थिइनेँ, उसले मागेको थियो । डोली लिएर आएको थियो उ मेरो घर र आएको थिएँ म । कसरी जाउँ म ? कहाँ जाउँ म ? तर, मसँग अर्को विकल्प पनि थिएन । म उसको जीवनबाट भागेँ अर्थात् डिभोर्स गरेँ । गलती उसकै थियो, म भाग्दा स्वतन्त्र उही भयो । म त हिजो पनि कैदी थिएँ र आज पनि छु । किनभने समाजले भन्ने गरेको ‘डिभोर्सी’ केटीको हतकडी मेरा हातबाट कहिल्यै निस्कने छैन । ऊ पनि यही समाजमा बाँचिरहेको छ, अर्की केटीसँग विवाह गरेर फुक्काफाल जिन्दगी । म पनि यही समाजमा बाँचिरहेकी छु, विना गलतीकी अपराधी भएर ।

सुरुकै प्रसंग जोडौँ, म विग्रिएनेँ कहिल्यै । सरासर पढेँ, घरपरिवारले भनेकै केटासँग विवाह गरेँ । तर, आज समाजले विग्रिएकी मलाई नै ठान्छ । ऊ पटक पटक विग्रियो, आफू मात्रै विग्रिएन अरुलाई पनि विगार्यो । तर, उसलाई समाजले सप्रेको मान्छे ठान्छ ।

यसैले त उही इज्जत र उही सानसहित जिइरहेको छ ऊ । म भने मेरो नामले भन्दा डिभोर्सी केटीको उपनामले परिचित छु । यति आफ्नो कथा सुनाइर हँदा ती दिदीले धेरैपल्ट आँशुका धारा बगाइन् । धेरैपल्ट आक्रोशका आगो बालिन् । र, अन्त्यमा सोधिन्, बहिनी गलती उसको कि मेरो ? विग्रिएको ऊ कि म ? हाम्रो जस्तो समाजमा यसको उत्तर सजिलो छैन । गलती पुरुषले गरेपनि सजाय महिलांले भोग्नुपर्ने समाजमा ती निर्दोष दिदीको घाउमा मेरो उत्तर मात्रै मल्हम बन्न सक्दैन पनि ।

महिला खबर डटकमबाट

पर्यटन विकासका लागि तीन करोड

रेखदेख बागवता
मुसीकोट

रुकुम जिल्लाको पर्यटन विकासका लागि तीन करोड रुपैयाँ विनियोजित गरिएको छ। चालु आर्थिक वर्षमा कर्णाली प्रदेश सरकारबाट रुकुम (पश्चिम) पर्यटन विकासको लागि रु. ३ करोड २३ लाख बजेट विनियोजित गरिएको हो।

कर्णाली प्रदेशको उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालयले चालु आर्थिक वर्षको लागि रुकुम पश्चिममा नौ वटा योजना निर्माणको लागि बजेट पठाएको छ। जिल्लामा रहेको डिभिजन वन कार्यालयमा विभिन्न ६ वटा शीर्षकमा मन्त्रालयले कार्यक्रम तथा बजेट पठाएको हो। प्रादेशिक पर्यटन सडक निर्माण, पर्यटन पदमार्ग तथा पूर्वाधार निर्माण, ड्राइ फुड उद्योग स्थापना, च्युरी प्रशोधन, गौतम उद्गम स्थल पूर्वाधार विकास र स्यापूताल संरक्षण शीर्षकमा बजेट आएको छ। मन्त्रालयले पठाएको बजेट तथा कार्यक्रममा आठवीसकोट नगरपालिकाका मात्रै चारवटा योजना समेटिएका छन्। चौरजहारी नगरपालिकामा दुई, सानीभेरी, बाँफिकोट र त्रिवेणी गाउँपालिकामा एक/एक वटा कार्यक्रम परेका छन्। आठवीसकोट नगरपालिकामा ड्राइफुड उद्योग स्थापनाका लागि ३८ लाख, गोतामकोट देखि अतिश्रृषि हुँदै सिस्ने हिमालसम्मको सडक निर्माणमा ४७ लाख ५० हजार, गौतम उद्गम स्थल

पूर्वाधार निर्माणमा ४७ लाख ५० हजार र च्युरी प्रशोधनमा ९ लाख ५० हजार बजेट परेको छ। चौरजहारी नगरपालिकामा सुन्दर बजार पीपलबोटदेखि रातापोखरा चाइनाबगरसम्मको पदमार्ग निर्माणमा २३ लाख ५० हजार र चिप्लेटी खागल जोगिनेटा सिम्लीका लागि ४७ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ। सानीभेरी गाउँपालिकामा सहिद स्मृति युद्ध संग्रहालय स्थापना गर्न ३३ लाख ५० हजार, स्यापूतालको संरक्षण गर्न बाँफिकोट गाउँपालिकामा ४७ लाख ५० हजार र युद्ध संग्रहालय स्थापना गर्न त्रिवेणी गाउँपालिकामा २८ लाख ५० हजार बजेट प्रदेशले पठाएको बताइएको छ। प्रदेशबाट मन्त्रालयले पठाएको कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयन जिल्ला स्थित डिभिजन वन कार्यालयबाट हुने व्यवस्था रहेको छ। कार्यक्रम कार्यान्वयनका सन्दर्भमा केही ठूला बजेटका कार्यक्रमहरूमा डीपीआर समेत गर्नुपर्ने भएकोले उक्त बजेट

भने प्राप्त नभएको डिभिजन वन अधिकृत मुकुन्दप्रसाद अधिकारीले बताएका छन्। कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि जनशक्ति पनि नपुग्ने अवस्था रहेको छोटो समयमा ठूलो बजेटका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्नु चुनौतिपूर्ण रहेको उनको भनाई छ। आफ्नो जनशक्ति र बजेटले भ्याउने कार्यक्रमको सञ्चालनको प्रक्रिया अघि बढेको र सकेसम्म कार्यक्रम तथा बजेटको पूर्ण कार्यान्वयन गर्ने पक्षमा आफूहरू रहेको अधिकारीले बताए। डिभिजन वन कार्यालयमा रहेको जनशक्ति भन्दा फरक खालका कार्यक्रम भएकाले जनशक्तिको अभाव हुने सम्भावना रहेको कार्यालयले जनाएको छ। केही योजना कार्यान्वयनमा इन्जिनियरिङ जनशक्तिको आवश्यकता पर्ने भएपनि त्यस्तो जनशक्ति कार्यालयमा नभएको डिभिजन वन अधिकृत अधिकारीले जानकारी दिएका छन्।

केही समय अघि यातायातको सहज पहुँच नहुँदा भोलुंगे पुलको लट्ठा बोक्दै स्थानीय । फाईल तस्वीर रेखदेख

ब्यक्तिगत घटना घटेको ३५ दिन भित्रै दर्ता गरौं

जन्मदर्ता भएपछि बालबालिकाको परिचय कायम हुन्छ। स्कूल भर्ना गर्न, नागरिकताको प्रमाण पत्र प्राप्त गर्न लगायतका कामको लागि जन्मदर्ता उपयोगी हुन्छ। त्यसैले बच्चा जन्मेको ३५ दिन भित्र आफ्नो वडा कार्यालयमा गई निशुल्क जन्मदर्ता गरौं। साथै विवाह, बसाईसराई, मृत्यु र सम्बन्ध विच्छेदका घटनाहरू समेत ३५ दिन भित्र दर्ता गरी समयमा नै प्रमाण पत्र लिई हुक्क बनौं।

भूमे गाउँपालिकाको कार्यालय रुकुम (पूर्व)
प्रदेश नं. ५ नेपाल

जनहितमा जारी सन्देश

- महिलाको उमेर कमिमा २० वर्ष पुगेपछि मात्र विवाह गरौं।
- गर्भावस्था र सुत्केरी अवस्थामा पोषिलो खानेकुरा खाने गरौं।
- गर्भावस्थामा कम्तीमा ४ पटक स्वास्थ्य जाँच गराऔं।
- बच्चा दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको निगरानीमा स्वास्थ्य संस्थामै जन्माऔं।
- बच्चा जन्मेको एक घण्टाभित्र आमाको विगौती दुध खुवाउऔं।
- बच्चा जन्मेको ६ महिना सम्म आमाको दुधमात्र खुवाउनु पर्दछ।
- बच्चा ६ महिना पुगेपछि मात्र पुरक आहारा खुवाउने गरौं।
- बच्चालाई कुपोषणबाट जोगाउन पोषिलो खानेकुरा खुवाऔं।
- सरसफाई गरौं, भाडापखाला, आऊ जस्ता रोगबाट बचौं।

सिस्ने गाउँपालिकाको कार्यालय
रुकुम (पूर्व) ५ नम्बर प्रदेश नेपाल

बहु उद्देश्यीय सम्पर्क सेवा प्रा.लि.

व्यवसायीक जीवनको सहयोगी साथि

- स्थानीय तथा बहु राष्ट्रिय कम्पनीका उत्पादित वस्तुको खरिद विक्रीका साथै घर जग्गा कारोबार तथा बैकिङ कारोबार सम्पर्क सेवा।
- विभिन्न व्यवसायीक तथा सामाजिक क्षेत्रका विषयहरूमा गरिने भेला, प्रशिक्षण, अन्तरक्रिया विचार तथा कार्याशाला गोष्ठी, तालिमको सशुल्क व्यवस्थापन सेवा।
- रोजगारदाता कम्पनी, संस्था कार्यालयहरू सँगको समन्वय तथा सहकार्यमा दक्ष जनशक्ति मजदुरहरू आयात निर्यात गर्ने सेवा।
- फोहरमैलाको व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण तथा पर्यटन प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको व्यवस्थापन सेवा।
- कम्प्युटर टाईपिङ, फोटोकपी, प्रिन्ट, लेमिलेसन, एमआरपी फारम भर्ने काम गरिन्छ।
- पत्रिका वितरण तथा विज्ञापन संकलन गर्नुका साथै विद्युतीय छापा सञ्चार माध्यमको लागि पनि विज्ञापन संकलन गरिन्छ।
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय कुरिएर सेवा उपलब्ध छ।

प्रबन्धक निर्देशक :- उपेन्द्रलाल कामी
सम्पर्क नं. ९८४९१७४८५, ९८०९८२५७९२

रेखदेख साप्ताहिक राशिफल

११-१७ चैत २०७५
25- 31March 2019

युवा जोतिष : ठाकुर देवकोटा
सम्पर्क नं. ९८४७८४४०९५

मेष : प्रयास गरेको काम पनि अधूरो रहनेछ। साना कामले समय बढि लिनेछ। स्वास्थ्यमा केहि कमजोरी महशुस हुनेछ। शैक्षिक क्षेत्रमा समय दिन नसकिएला। कार्यमा अरुले साथ र सहयोग गरे पनि केहि प्रतिकूलता रहनेछ। अरुको सयोगमा लाग्नु पर्नेछ। निरन्तरता बाट गरिरहेको कार्यमा अवश्य सफलता रहनेछ।

वृष : परिवारिक साथ र सहयोगले कार्यहरू सम्पादन हुनेछन। प्रेम क्षेत्रमा सफलता रहनेछ। भौतिक साधन प्रयोगले कार्यहरू बन्नेछन। आयआर्जनका कार्यहरू ठिकै रहनेछन। यात्रायुक्त समय रहनेछ। विशेष कार्यमा सरिक भइनेछ। रोकिएका कामहरू बन्नेछ। दैनिक कार्यमा सफलता रहला।

मिथुन : अल्छी गर्नेहरूको लागि समय खेर जानेछ भने परिश्रमीहरूको लागि समय अनुकूल रहनेछ। तपाईंको प्रयास बाट लक्ष्यप्राप्त गर्न सकिनेछ। राम्रो यात्रा हुन सक्नेछ। कुनै कार्यमा समभौता गर्नुपर्नेछ। दीर्घकालीन फाईदा हुने काममा हात हाल्न सकिनेछ। मनोरन्जनमय समय रहेको छ। व्यावसायिक यात्रा रहनेछ।

कर्कट : आलस्यताले कार्यमा ढिलाई हुनेछ। गलत समाचारले चिन्ता बनाउनेछ। व्यावसायमा भने आशा अनुसार फाईदा नहुनेछ। नविन कार्यलाई अगाडि बढाउन अफठो हुनेछ। आत्मा विश्वास र धैर्यसाथ अगाडि बढनु होला। तपाईंको मेहनतले कार्यमा सुधार आउनेछ। बढनेछ। स्वादिष्ट भोजनको योग रहनेछ।

सिंह : समय परिस्थिति अनुसार चलन नसक्दा काममा समस्या पाईनेछ। समयलाई चिन्न नसक्दा काममा ढिलाई हुनेछ। मौका पाएको अवसरलाई चिन्ने प्रयास गर्नुहोला। घर सम्पत्तिमा विवाद रहनेछ। आफन्त तथा घरपरिवारमा कुरा नमिल्न सक्छ। अरुको सल्लाह लाई अनुसरण नगर्दा काम रोकिनेछ।

कन्या : समयलाई चिन्न नसक्दा काममा ढिलाई हुनेछ। मौका पाएको अवसर लाई चिन्ने प्रयास गर्नुहोला। घर सम्पत्तिमा विवाद रहनेछ। आफन्त तथा घरपरिवारमा कुरा नमिल्न सक्छ। अरुको सल्लाह लाई अनुसरण नगर्दा काम रोकिनेछ। सहयोगि वाट सहयोग मिल्नेछ। दैनिक कार्यलाई अगाडि बढाउन सफलता रहनेछ।

तुला : तपाईंको प्रयासबाट ढिलै भए पनि फाईदा उठाउन सकिनेछ। कृषि कार्यमा सफलता रहनेछ। आर्थिक लाभ युक्त समय रहला। व्यावसायमा ठिकै रहला। आत्मा विश्वासमा वृद्धि रहनेछ। सहयोगिहरूले रामै साथ दिनेछन। काममा सोचे जस्तै सफलता रहला।

वृश्चिक : स्वादिष्ट भोजनको समय रहेको छ। शैक्षिक यात्रा ठिकै रहनेछ। भेटघाटको अलमलले कार्यमा ढिलाई हुनेछ। अवसर थुपै भएपनि फाईदा उठाउन नसकिएला। नविन सोच विचार आउनेछ। केहि समस्याहरू सामना गर्नुपर्ला। दैनिक काम ठिकै रहला। पारिवारीक रमाईलोमा समय बित्नेछ।

धनु : अधिक खर्चयुक्त समय रहला। आर्थिक लगानीयुक्त समय रहनेछ। समयलाई चिन्ने प्रयास गर्नुहोला। आफन्तमा पनि चित्त नबुझन सक्छ। आर्थिक खर्च गरेर पनि त्यति फाईदा उठाउन नसकिएला। समस्या पर्दा साथ नदिनेहरू हुनेछन। समय बितेको थाहानै हुनेछैन। आफन्तको सम्पर्कमा आउनेछ।

मकर : आम्दानीयुक्त समय भए पनि खर्चको मात्रा बढनेछ। परिश्रमको उचित फल प्राप्त नहुन सक्छ। सन्चित रकममा कमी रहनेछ। सोचेको काम समयमा नहुन सक्छ। शैक्षिक क्षेत्रमा त्यति रुचि नरहन सक्छ। सरसमान हराउन सक्छ सचेत रहनु होला। रिस मान्ने व्यक्ति बाट सावधानी रहनु होला।

कुम्भ : नाम, दाम र सम्मान युक्त समय रहनेछ। सामाजिक कार्यमा बढि समय दिन पर्ने छ। जग्गा जमिन तथा पैतिक सम्पत्तिमा सफलता प्राप्त रहनेछ। व्यावसायमा लाभ रहनेछ। काममा आफन्तको साथ रहनेछ। अरुलाई प्रभाव पारेर काम बनाउन सकिने छ। आफ्नो काममा सफलता रहनेछ।

मीन : परिक्षम बाट कामको फल प्राप्त रहनेछ। आरोप लगाउने व्यक्ति बाट सावधान रहनुहोला। वाध्यतामा पर्ने समय छ। कर्ममा प्रयास रहनु राम्रो हुनेछ। मनका कुरा सबैलाई नभन्नु होला। चुनौतिलाई चिदै अगाडि बढनु होला। भोलिको फाईदाको लागि काम गर्नुपर्ने देखिन्छ।

तपाईं के थरी ? यो साधारण प्रश्न, जसले घाइते बनाउँछ

दिवकर बागचन्द

अमेरिका पसेको केही महिना मात्र भएको थियो। नेपाली देखिने जुन सुकै अनुहार देखा पनि बोल्न मन लाग्थ्यो । एउटा साधारण नेपाली स्वभावैमा स्नेहले भरिएको हुन्छ । सात समुन्द्रपारी आफ्ना दाजु भाइको फन माया लाग्दोरहेछ ।

एक दिन ट्रेनमा थिएँ । मेरो छेउमै बसेका एक जोडी नेपालीमै कुरा गरिरहेका थिए । मलाई आफन्त र परिवारजन भेटेभैं लाग्यो । 'नमस्कार है, म पनि नेपाली हजुरहरूले नेपाली बोलेको सुनेर आफूलाई रोक्न सकिन्न, बहुत खुसी लाग्यो, मेरो नाम फलानो,' मैले भने ।

त्यसपछि उहाँहरूको पहिलो प्रश्न नै थियो, 'तपाईं के थरी ?' मसँग यसको जवाफ थिएन । मैले आफूलाई 'जात' को लेन्सबाट कहिल्यै पनि हेरेन । यो प्रश्नले हामीबीच एक पलका लागि विकास भएको सामिप्यता धरासायी भयो । मन खिन्न भयो। आत्मा नै चोटिल हुन गयो ।

हामी तीन जनाले तय गरेको सात समुन्द्रको दूरी भन्दा ठूलो दूरी स्थापित हुन समय लागेन । मेरो नेपाली भन्ने परिचय, मानव भन्ने जात उहाँहरूलाई काफ्री थिएन । उहाँहरूलाई मेरो थरसँग सरोकार थियो ।

मैले आफूलाई दोष दिँदै मनमनै भने, 'अपरिचितसँग मैले बोल्नुनै किन परेको थियो?' त्यसपछि म मौन भएँ । केही बोलिनाँ साधारण सिष्टाचार पनि ननिभाइ म आफ्नो स्टेसनमा उत्रिएँ । भुपडी छोडे पनि खोपडी नसुएँको यो एउटा साश्र्तीय नमूना थियो । यति सानो कुरालाई पहाड

सन्दर्भ : ५४ अन्तर्राष्ट्रिय जातीय तथा रङ्गभेदविरुद्धको दिवस

बनाउन के जरूरी भन्ने कतिपयलाई लाग्ला तर मेरो विचारमा पहिलो कुरा यो सानो कुरै होइन । दोस्रो, यदी सानै रहेछ भने पनि ठूलो समस्याको विड हो। माथि उल्लेखित दृष्टान्तलाई मात्र ध्यानमा राख्ने हो भने पनि यो सानो प्रश्नले हामी तीन नेपालीलाई मनोवैज्ञानिक र भावनात्मक रूपमा अलग गरिदियो । 'आफू जे जात को हो, त्यो भन्न के आपत्ति', भन्ने गरेको मैले धेरै सुनेको छु । तर यो प्रश्न र सोच नै गलत छ । जात वर्णाश्रम को 'प्रदक्क' जात हो । यो जुन सुकै पवित्र उद्देश्यका साथ निर्मित भए पनि यसको परिणाम घातक नै रह्यो। यसले हामी नेपालीलाई सामाजिक मनोवैज्ञानिक र कुनै रूपमा एक हुन दिएन।

यसको मूल्य कथित दलितले मात्र होइन कथित गैर दलितले पनि पनि भोग्दै आएका छन् । जब श्रम गर्ने मजदुर, कलाकार र सर्जकको सृजना स्वीकार्य हुन्छ तर उसको स्पर्सले समाजकै स्तर गिन्छ । उत्पादकत्वमा असर पर्छ । न कथित दलित सम्पन्न हुन्छ, न कथित गैर दलित नै । हामी एक अर्कामा गरिबी बाँडिरहेका हुन्छौं विकास सम्बृद्धि, सबै भन्दा शब्द बन्छन् । जाति प्रथाका बारेमा यति धेरै साहित्य लेखिएका छन्, 'रिसर्च' भएका छन् । म त्यतातर्फ जान चाहन्नाँ मेरो एउटै ध्येय के हो भने, हाम्रो जीवनबाट जातीय विभेद पूर्णतया निर्मूल हुनुपर्छ । अझ भनौं

भने जातिवादको अन्त्य हुनुपर्छ । जातिवाद तथा रंगभेदविरुद्धको अन्तर्राष्ट्रिय दिवस मनाईरहँदा सुन्दर देश नेपाललाई कुरूप देखाउने हाम्रो सोच बदल्न जरूरी भएको छ । यसलाई दिवस होइन, जातिवाद अन्त्य गर्न पहल गर्ने हिम्मत र प्रयासलाई स्मरण गर्ने र हरेकले आफ्नो जीवनबाट आफ्नो परिवार टोल छिमेकबाट र यस धर्तीबाट घृणित अपराधलाई निमित्तयान्न पार्न धृढ शंकल्प गर्ने दिन हो ।

दिवसको रूपमा मात्र यसलाई सिमित राख्दा यो कर्मकाण्ड बन्छ। कर्मकाण्डले मात्र समाज र सोच परिवर्तन हुँदैन । प्रयास हुनुपर्छ । त्यसको पहिलो शर्त हो-सोच परिवर्तन र फराकिलो हृदया यसका लागि हामी के गर्न सक्छौं एक अर्कालाई जातको लेन्सबाट हेर्न छोड्नुपर्छ ।

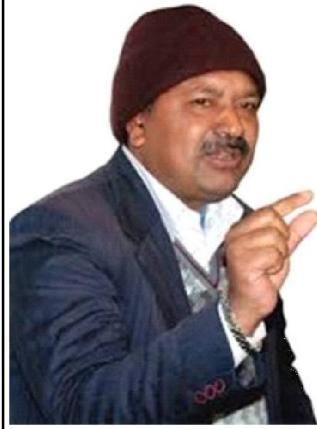
जातीय समाज संगठन, सौन्दर्य प्रतियोगिता र जातिवादलाई प्रशय दिने कुनै कृयाकलाप नगर्ने । कथित दलितको पीडालाई आत्मसात गर्ने र अन्तर्धूलनलाई 'प्राक्टिस' गर्ने बुढापाकाको हवाला दिँदै जिम्मेवारीबाट उम्कन नखोज्ने । जातीय विभेद उन्मुलनविरुद्धका कानून र संबैधानिक प्रावधानको कार्यान्वयनमा इमान्दार बन्ने । जातीय विभेद सामाजिक कुरिती नभई, संगीन फौजदारी अपराध हो भन्ने मनन गर्ने । कानूनको सम्मान र पालन गर्ने ।

हुन त चोटको पीडा पीडितलाई मात्र थाहा हुन्छ । तर, समवेदना मानवको 'डिएनए' मा हुन्छ । तसर्थ सधै पीडित मानसिकता राख्दा समस्या समाधान उन्मुखभन्दा जटिल बन्न सक्छ भन्ने बुझाई त्यतिकै आवश्यक छ । जातीय विभेद दलितको समस्या मात्र होइन, हुनै सक्दैन । जुन कुराले अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा सबै नेपालीको शीर निहुरन्छ । त्यो कथित दलितको समस्या मात्र कसरी हुन सक्छ ? यो सबै नेपालीको समस्या हो ।

आज '५४ अन्तर्राष्ट्रिय जातीय तथा रङ्गभेदविरुद्धको दिवस मनाईरहँदा माथि उल्लेखित अति आधारभूत काम हामीले सुरु गरेमा अरू गहन र महत्वपूर्ण सवालको सम्बोधन सहज हुनसक्छ । नभए, युगौसम्म पछौटेपनको सिकार भइरहने छौं । यस दिन 'सबै किसिमका जातीय विभेद उन्मुलन गर्ने सम्बन्धी महासन्धि-१९६५' को प्रस्तावनाको मर्मलाई मनन गरिदिने पुग्छ ।

'जातीय विभेदमा आधारित सर्वोच्चताको कुनै पनि सिद्धान्त वैज्ञानिक रूपले गलत, नैतिक रूपले निन्दनीय, सामाजिक रूपले अन्यायपूर्ण र खतरनाक भएको तथा सिद्धान्त वा व्यवहारका कुनै पनि स्थानमा जातीय भेदभावको औचित्य नभएको' यति गर्नसके 'विभेदरहित नेपाल' नारा होईन जीवनशैली बन्ने छ । नेपाल साच्चीकै नेपाल बन्नेछ । सेतोपाटी डटकमबाट

विद्रोही नेता हेमन्त प्रकाश ओली को हुन ?

हेमन्तप्रकाश ओली दशवर्षे जनयुद्धको क्रममा पृचण्डको नेतृत्वमा रुकुमबाट युद्धमा होमिएका थिए । रुकुम पश्चिमको त्रिवेणी गाउँपालिका घर भएका ओली जनयुद्धकालमा पृचण्डपथको वकालत गर्ने मध्ये किरणपछिका नेता मानिन्थे । दार्शनिक वैचारिक नेताको छवि बनाएका ओली पछिल्लो समय नेत्रविक्रम चन्द 'विप्लव' नेतृत्वको नेकपाका स्थायी समिती सदस्य तथा मध्य केन्द्रिय कमाण्ड इन्चार्जको जिम्मेवारी सम्हालेका छन् । दशवर्षे जनयुद्धको क्रममा पहिलो राजनीतिक कमिसार भएर रुकुमको आठविसकोट चौकी आक्रमणको नेतृत्व गरेका ओली भूमिगत राजनीति गर्दै यहाँसम्म आइ पुगेका हुन् । माओवादी शान्ति प्रक्रियामा आएपछि पार्टीमा असन्तुष्टि जनाउँदै छुट्टै पार्टी नेकपा न्यूक्लियस गठन गरेर राजनीतिमा सक्रिय थिए । त्यसपछि विप्लव नेतृत्वको नेकपामा पुगेका ओली सो पार्टीमा तेश्रो वरियतामा छन् ।

विप्लव, प्रकाण्डपछि ओलीको वरियता तोकिएको छ । उनी साहित्य तथा दर्शनको क्षेत्रमा एचपी हिमालीको नामबाट चिनिन्छन् । अध्ययनशिल नेताको रूपमा छवि बनाएका ओली लामो समय जेल जीवन विताउने नेतामध्ये एक हुन् । जनयुद्धको क्रममा उनी बाजुराबाट २०५५ माघ २८ गते पक्राउ परेर २०५८ साल असार २१ गते रिहा भएका थिए । २०३६ सालको विद्यार्थी आन्दोलनबाट प्रभावित भएर राजनीतिमा चासो राख्न थालेका उनी २०३७ सालमा अनेरास्ववियूको सदस्य, २०३९ सालमा रुकुम जिल्ला सदस्य, २०४० मा तत्कालीन प्रतिबन्धित नेकपा मशालको सदस्य, २०४४-०४८ सालमा अनेरास्ववियूको केन्द्रीय सदस्य, विद्यार्थी नेता र पार्टी एरिया सदस्यको हैसियतामा जनआन्दोलनमा सहभागीहुँदै २०४८ सालमा नेकपा एकातकेन्द्रको जिल्ला सदस्य, २०५१ सालमा रुकुम जिल्ला सेक्रेटरी भएका थिए । २०५४ सालमा भारतको हरियानामा भएको बैठकबाट नेकपा माओवादीको केन्द्रीय सदस्यमा चयन भएका थिए । एक वर्षपछि बन्नाड र बाजुराम कार्यक्षेत्र भएको बेला जेल परेका ओली रिहा भएपछि पुनः २०५५ को गोवा बैठकबाट केन्द्रीय समितिमा सामेल भएर जनयुद्धकालमा कमिसार र राज्यको इन्चार्जको रूपमा सक्रिय भएका थिए । शान्ति प्रक्रियापछि तत्कालीन राप्ती ब्यूरो इन्चार्ज हुँदा जनएकता तथा रुपान्तरण अभियानको अगुवाइ गरेका ओली लामो समय मगराज राज्य समिति इन्चार्जको रूपमा क्रियाशील थिए । राजनीतिमा आदर्श र सिद्धान्तबाट च्युत हुनेका विरुद्ध सधै लड्ने प्रण गरेका भन्दै एकीकृत जनक्रान्तिको कार्यदिशामा लामबद्ध हुन पुगेका थिए । विप्लवले नेतृत्व गरेको नेकपाका मध्य केन्द्रिय कमाण्ड इन्चार्ज तथा स्थायी समिती सदस्य ओली जेल जीवन र लामो संघर्षका कारण सुगरबाट ग्रसित छन् । नेपालमा राज्यले वैधानिक लुट मच्चाएको भन्दै दलाल, भ्रष्टाचारी, घुसखोरी तथा फटहालाई निशाना बनाएर कारबाही गर्ने भन्दै सुरु भएका विप्लवका गतिविधिलाई सरकारले प्रतिबन्ध लगाएपछि भूमिगत हुन पुगेका थिए । यहि क्रममा २०७५ चैत ९ गते प्रहरीले उनलाई काभ्रेबाट फेरि गिरफ्तार गरेको छ ।

सोजी सोजी पढौं

हामी जे देख्छौं, त्यही लेख्छौं

वार्षिक ग्राहक शुल्क १००० ।

रेखदेख साप्ताहिक

सम्पर्क ९८४७८७६७१३

इमेल : info@rekhadekh.com

Web-rekhadekh.com

'समुदायको लागि सामुदायिक आवाज'

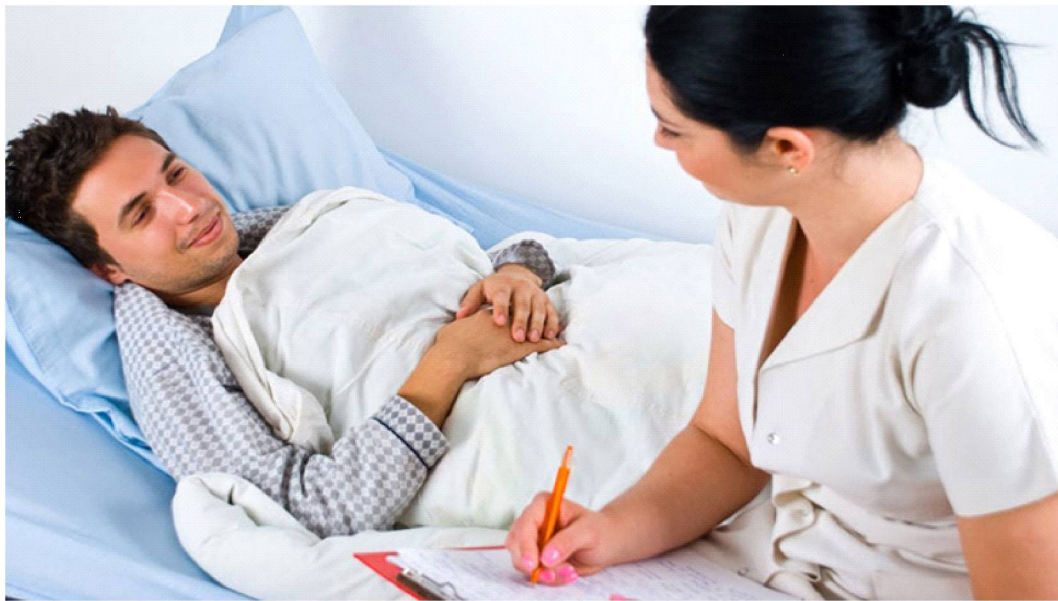
सामुदायिक रेडियो उत्तरगंगा एफ.एम. १०२

विभिन्न ज्ञान विज्ञान र चेतानाका कुरा, गित संगित र समाचारको लागि सधै सुन्ने गरौं । साथै रेडियोमा सूचना समाचार र विज्ञापनको लागि सम्पर्क गर्नुहोला ।

सम्पर्कको लागि : ९८४७८६९०१३

तपाईंको पल पलको साथी

मिर्गौला रोगका १० लक्षण र अपनाउनु पर्ने सावधानी

मिर्गौला रोग के हो?

प्रत्येक मानिसका शरीरमा मेरुदण्डको दुवैतर्फको मध्यभागमा करडको ठीक मुनि दुई वटा सिमी आकारको अंगहरू हुन्छन् । यिनै अंगलाई मिर्गौला भनिन्छ । मिर्गौलाले २४ घण्टामा करिब २ सय लिटर रगत छान्ने काम गर्दछ । यस प्रक्रियाबाट रगतमा भएका विकार वस्तु हटाउनुका साथै अत्यधिक पानीलाई पिसाबको माध्यबाट बाहिर निकाली शरीरमा पानीको मात्रामा सन्तुलन कायम गर्दछ। यही महत्वपूर्ण अंगमा देखिने रोगलाई नै मिर्गौला रोग भनेर चिनिन्छ ।

मिर्गौला ठीकसँग काम गरे नगरेको कसरी थाहा पाउने ?

- रगतमा युरिन र क्रियाटिन मात्रा हेरेर

- २४ घण्टाको पिसाब जम्मा गरि क्रियाटिन क्लियरेन्स पत्ता लगाएर

- रगतमा हेमोग्लोबिन, क्याल्सियम र फस्फोरसको परिक्षण गरेर

- मिर्गौलाको हर्मोन उत्पादन सम्बन्धी जाँच गरेर

मिर्गौला रोगका कारण

- मधुमेह, उच्चरक्तचाप, युरिक एसिड, पिसाब सम्बन्धी संक्रमण, दुःखाइ कम गर्ने औषधिको अधिकतम प्रयोग गर्ने

- अनावश्यक एन्टीबायोटिकको प्रयोग, पिसाब नलीको बनावटका खराबी, वंशाणुगत रोग, मिर्गौलामा पत्थरी।

मिर्गौला रोगका लक्षण

- थकाइ र कमजोरी महशुस हुनु

- छाला चिलाउनु

- राती बढी पिसाब लाग्नु

- हात गोडा सुनिनु

- महिनावारी गडबडी

- निदाउन कठिनाई पर्नु

- आँखा वरीपरी सुनिनु

- मांसपेशी बाउँडनु

- कामबासनामा कमी आउनु

- रक्तअल्पता

यी लक्षणहरू अन्य अवस्थामा पनि हुन सक्छन्। यस्ता स्वास्थ्य

समस्या भएमा तुरुन्तै परीक्षण गराउनु पर्दछ।

मिर्गौला फेल भएपछिका उपचार विधि

- डायलाइसिस

- मिर्गौला प्रत्यारोपण

मिर्गौला रोगीले अपनाउनु पर्ने सावधानी

- विभिन्न किसिमका रोगबाट बच्ने खोप लगाउने।

- रक्तचाप नियन्त्रण गर्ने।

- रगतमा चिनीको मात्रा नियन्त्रण राख्ने।

- समुचित खानपानमा ध्यान दिने।

- प्रोटिनयुक्त खानेकुरा कम खाने।

- धूमपान तथा मध्यपान नगर्ने

- नियमित रूपमा विज्ञहरूको

सल्लाहअनुसार काम गर्ने।

- चिकित्सकको सल्लाहविना औषधि सेवन नगर्ने।

- मधुमेह र उच्च रक्तचापको लागि दिएको औषधि नियमित सेवन गर्ने।

रोकथाम

- प्रत्येक ६ महिनामा एकपटक स्वास्थ्य परिक्षण गराउने।

- अनुशासित जीवन बिताउने।

- सन्तुलित स्वास्थ्य आहार।

- नियमित व्यायाम

- जाँड, रक्सी, चुरोट, विँडीजस्ता सुर्तिजन्य पदार्थ सेवन नगर्ने।

- विभिन्न रङ तथा केमिकल हालेका खानेकुरा नखाने ।

मुसीकोटमा कांग्रेसका अगुवा कार्यकर्ताको भेला

रेखदेख समावधान

मुसीकोट

नेपाली कांग्रेस मुसीकोट नगरपालिकाले अगुवा कार्यकर्ता भेला गरेको छ। आईतबार मुसीकोट स्थित खलगा बहुमुसी क्याम्पसको हलमा मुसीकोट नगरपालिका १४ वटै वडाका अगुवा कार्यकर्ताहरूको भेला भएको हो। कार्यक्रममा प्रत्येक वडा प्रतिनिधीहरूले हरेक वडामा काँग्रेस अवस्थाको बारेमा जानकारी गराएको नेपाली कांग्रेस मुसीकोट नगर सभापति महेन्द्र केसीले जानकारी दिएका छन्। उनले भने, 'हरेक वडामा नेपाली कांग्रेस र भातु संगठनको विस्तार गर्ने कार्यक्रम अन्तर्गत हरेक वडामा पार्टी अहिलेको अवस्थाको छलफल गरिएको हो।' कार्यक्रममा नेपाली कांग्रेसका महासमिति सदस्य तथा पूर्व राज्यमन्त्री गोपाल जीजंग

शाहको प्रमुख आतिथ्यता रहेको थियो। कार्यक्रममा बोल्दै पूर्व राज्यमन्त्री गोपाल जी जंग शाहले 'हरेक वडामा पार्टीका साथै भातु संगठनहरू विस्तार गरी अधि वढन सुझाव दिए। स्थानीय सरकारले गरेका गतिविधीको बारेमा सुक्ष्म तरिकाले अध्ययन गर्न कार्यकर्तालाई पूर्व राज्यमन्त्री आग्रह गरे।' नेपाली कांग्रेस रुकुमले रुकुम पश्चिमका ७३ वटै वडामा संगन विस्तारको काम अगाडि वडाउने जनाएको छ। कार्यक्रममा नेपाली कांग्रेस रुकुमका पूर्व पार्टी उपसभापति तथा वरिष्ठ अधिवक्ता डा. नवराज गौतम, पार्टी सचिव गोरखबहादुर खत्री, कोषाध्यक्ष मोहवीर खड्का, नेपाल दलित संघका केन्द्रिय सदस्य यज्ञबहादुर परियारलगायत मुसीकोट नगरपालिकाका वडाध्यक्ष, वडाका पार्टीका कार्यकर्ताहरूको लगायतको आतिथ्यता रहेको थियो।

शिलवन्दी मदिरा पसल खुल्यो

रेखदेख समावधान

मुसीकोट

शिलवन्दी गरिएको मदिरा पसल खुलेको छ। रुकुम पश्चिम सल्ले स्थित पिके कोल्ड स्टोर्समा गरिएको शिलवन्दी खुलाईएको हो। जिल्ला समन्वय समिति रुकुम पश्चिमको गत माघ ५ गतेको बैठकले निर्णय गरे अनुसार फागुन १६ गतेदेखि मदिरा विक्रि बितरण नगर्ने भनेपनि अटेर गरेको भन्दै मुसिकोट नगरपालिका प्रमुख देबिलाल गौतम नेतृत्वको टोलीले शिलवन्दी गरेको थियो। मदिरा व्यवसायीले आफूहरूले कानून अनुसार मदिरा विक्रि बितरण गर्न पाउनुपर्ने माग सहित उच्च अदालत सुर्खेतमा मुद्दा दायर गरेसँगै अदालतले व्यवसायीकै पक्षमा अन्तरिम आदेश गरेपछि, गरेपछि, मुसिकोट

नगरपालिकाका वडा नम्बर १ का अध्यक्ष विरबल केसीले शिलवन्दी गर्दा लगाइएको ताला खुलाईएका छन्। अदालतको आदेशमा विपक्षी जिल्ला समन्वय समिति रुकुम पश्चिमलाई मदिरा विक्रि बितरणमा रोक नलगाउन र पसल शिलवन्दी गरिएको भए तत्काल खोलाइदिन आदेश गरेको थियो। तर जिल्ला समन्वय र नगरपालिकाका प्रमुख वा प्रतिनिधीहरूले उक्त आदेश आएको करिब एकसाता बितिसक्दा पनि शिलवन्दी खुलाउन पहल नगरेपछि, मदिरा व्यवसायीहरूले वडा अध्यक्ष मार्फत शिलवन्दी खुलाईएको मदिरा व्यवसायी संघ रुकुम पश्चिमका अध्यक्ष नविन खड्काले बताएका छन्। अदालतको आदेश अनुसार मदिरा पसलहरू संचालनमा आएपनि मदिरा आयातमा कडाई गरेको व्यवसायीहरूले बताएका छन्।

ताजा सामाचार र भरपुर मनोरञ्जनका लागि
www.rekhadekh.com

जनहितमा जारी सन्देश

रुकुम जिल्ला २०७१ साल पौष ७ गते नेपालको १८ औं खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा भई सकेको छ। भने सन् २०२० सम्ममा रुकुमको सम्पूर्ण गाउँपालिका र नगर पालिकाका साथै जिल्लालाई नै पूर्ण सरसफाई घोषणा गर्ने लक्ष्य रहेको हुँदा सम्पूर्ण रुकुम जिल्लावासी दाजुभाई, दिदी बहिनीहरूमा तपशिलमा उल्लेखित पूर्ण सरसफाईका ६+१ सूचकहरू पुरा गरी साविकका गाविस तथा हालका वडा तथा गाउँपालिकाहरूलाई पूर्ण सरसफाईयुक्त घोषणा अभियानलाई सफल बनाउन सम्पूर्ण जिल्लावासीहरूमा हार्दिक अनुरोध गर्दछौं।

तपशिल :

- १) योजना तर्जुमा तथा व्यवस्थापन
- २) चर्पीको समुचित प्रयोग (घरायसी, संस्थागत र सार्वजनिक)
- ३) व्यक्तिगत सरसफाई (साबुन पानीले हात धुने (घरायसी, संस्थागत र सार्वजनिक)
- ४) सुरक्षित पानीमा पहुँच तथा प्रयोग
- ५) सुरक्षित खानाको प्रयोग
- ६) घरायसी एवं संस्थागत सरसफाई
- ७) वातावरणीय सरसफाई

डिमिजन प्रमुख
खानेपानी तथा सरसफाई डिमिजन
कार्यालय रुकुम (पश्चिम)

जनहितमा जारी सन्देश

जातीय भेदभाव कानूनी अपराध हो।

कसैले पनि जातीय भेदभाव तथा छुवाछूत गर्न वा गराउन हुदैन, यदि गरेमा जातीय भेदभाव तथा छुवाछूत (कसूर र सजाय) ऐन २०६८ बमोजिम कसूर गर्ने व्यक्तिलाई तीन महिनादेखि तीन वर्षसम्म कैद वा एक हजार रुपैयाँदेखि पच्चीस हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुबै सजाय हुनेछ।

आठविसबकोट नगरपालिकाको कार्यालय
रुकुम (पश्चिम) प्रदेश नं. ५ नेपाल

ब्यक्तिगत घटना घटेको ३५ दिन भित्रै दर्ता गरौं

जन्मदर्ता भएपछि बालबालिकाको परिचय कायम हुन्छ। स्कुल भर्ना गर्न, नागरिकताको प्रमाण पत्र प्राप्त गर्न लगायतका कामको लागि जन्मदर्ता उपयोगी हुन्छ। त्यसैले बच्चा जन्मेको ३५ दिन भित्र आफ्नो वडा कार्यालयमा गई निशुल्क जन्मदर्ता गरौं। साथै विवाह, बसाईसराई, मृत्यु र सम्बन्ध बिच्छेदका घटनाहरू समेत ३५ दिन भित्र दर्ता गरी समयमा नै प्रमाण पत्र लिई हुक्क बनौं।

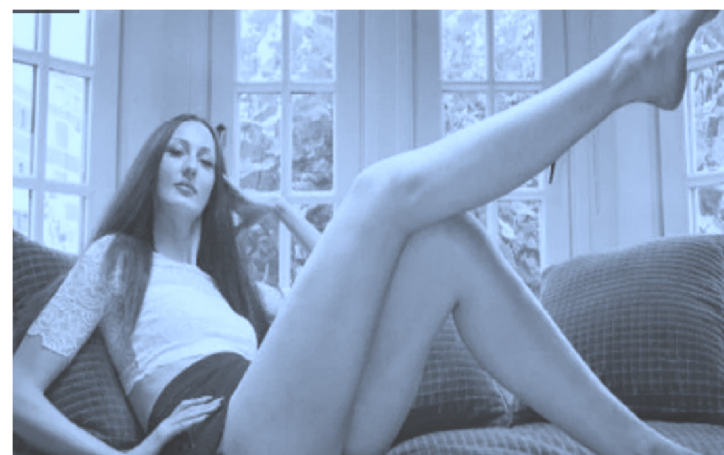
सानीभेरी गाउँपालिकाको कार्यालय रुकुम (पश्चिम)
कर्णाली प्रदेश नेपाल

बेमौसमी तरकारी खेतीमा काम गर्दै स्थानीय किसान । परम्परागत खेती प्रणाली भन्दा बेमौसमी तरकारी खेतीबाट दोब्बर आमदानी हुने भएपनि किसान यसतर्फ आकर्षित भएका छन् । **रेखदेख**

यी हुन् दुनियाकै अनौठा केही विश्व कीर्तिमान

गिनिज बुकमा आफ्नो नाम दर्ज गर्नका लागि मानिसहरु के-के सम्म गर्न पछि पर्दैनन् ! रेकर्ड कायम गर्नका लागि वर्षौंसम्मको मिहिनेत तथा अभ्यास र त्यागको फल प्राप्त गरेर गिनिज बुकमा नाम चढाएसँगै मानिसहरु रातारात चर्चित हुन्छन् । वित्तको वर्ष सन् २०१८ मा पनि केही त्यस्ता कीर्तिमानहरु गिनिज बुकमा दर्ज भए । तीमध्ये केही यस्ता छन् :

- विश्वमा सबैभन्दा लामा खुट्टा भएकी महिलाको कीर्तिमान रुसकी एकातेरिना लिसिनाले कायम गरेकी छिन् । उनको बायाँ खुट्टा १३२.८ सेमी र दायाँ खुट्टा १३२.२ सेमी लामो छ । अनौठो त के भने उनको घरका सबै सदस्यको उचाई ६ फिटभन्दा धेरै छ ।
- चीनकी यु जियाक्सिया विश्वमा सबैभन्दा लामो परेला भएकी व्यक्ति हुन् । उनको बायाँ आँखाको परेलाको लम्बाई १२.४० सेमी छ । गिनिज बुकमा दर्ज भएपश्चात् पनि उनका परेलाको लम्बाई लगातार बढिरहेको छ ।
- अमेरिकाकी आयना विलियम्स

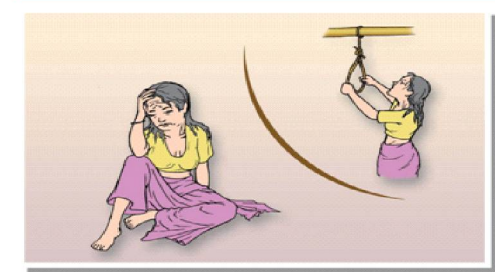
विश्वका सबैभन्दा लामो नङ भएकी महिला हुन् । उनको सबैभन्दा लामो नङ १०.९ इन्चको रहेको छ । जुन विश्व कीर्तिमान हो ।

- अमेरिकाको कोलोराडोका हन्टर इभन नामका व्यक्तिले लगातार ९ सय १० वटा बेलुन फुलाएर विश्व कीर्तिमान कायम गरे ।
- अमेरिकाकै लस एन्जल्सका बेनी हार्लेमको कपालको जुरो सबैभन्दा लामो छ । उनको कपाल जुरोको उचाई ५२ सेन्टीमिटर रहेको छ ।
- विश्वका सबैभन्दा होचो जोडी पालो ग्याब्रियल र सिल्भा बारास हुन् । उनीहरु दुवैको जिउको उचाई जम्मा १८१.४१ सेमी रहेको छ ।

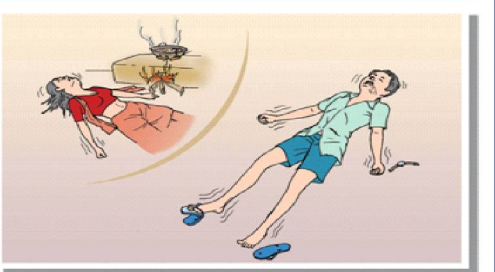
उनीहरुको सन् २०१६ को डिसेम्बरमा विहे भएको थियो ।

- अमेरिकाको मिसिसिपिमा रहेको एउटा विरालो ४८.४ सेमी लामो छ । उक्त विरालो विश्वकै सबैभन्दा लामो विरालो हो ।
- बेल्जियमका इन्जिनियर जेफ पिटर्सले विश्वको सबैभन्दा गह्रौँ साइकल बनाएका छन् । उक्त साइकलको तौल ८६० किलो रहेको छ ।
- अमेरिकाका जिम एरिंगटन विश्वका सबैभन्दा बुढा वडी विल्डर हुन् । उनको उमेर ८४ वर्ष रहेको छ । उनी पछिल्लो ७० वर्षदेखि वडी विल्डिङ प्रतियोगितामा सहभागी हुँदै आएका छन् । एजेन्सीको सहयोगमा

शरीर मात्र स्वस्थ भएर पुग्दैन मन पनि स्वस्थ हुनुपर्छ ...

एकलै बस्न रुचाउने, मन आत्तिइरहने, अरुको कुरा सुन्दैमा भर्कौ लाग्ने, निद्रा नपर्ने वा बारम्बार आत्महत्याको विचार आएमा .....

अचानक मुर्छा परेर बेहोस हुने, हात खुट्टा अर्रो (कडा) हुने र मुखबाट फिँज निस्किएमा ...

डराउने, आत्तिने, रुने र स्कूलमा एकपछि अर्को गर्दै बेहोस हुने समस्या देखा परेमा .....

बालबालिकामा पनि टोलाउने, बढी चक्चक् गर्ने, डराउने, चुप लागेर बस्ने नसक्ने ... जस्ता समस्या देखिएमा .....

नजिकैको स्वास्थ्य संस्थामा उपचार र मनो-परामर्शका निम्ति तुरुन्तै लैजाउँ ...!

प्रो.नवराज ओली

निराजन गार्मेन्ट एण्ड सप्लायर्स
मुसिकोट नगरपालिका १ कालिका मन्दिर अगाडी रुकुम (पश्चिम)

हामीकहाँ विभिन्न किसिमका बोर्डिङ्ग, स्कूलका ड्रेस, गेमसर्ट, ट्रायाक सुट, लेडिज एण्ड जेन्स जकेट सर्ट,टिसर्ट, टाइबेल्ट, सुइटर, ब्याग, स्कूल ब्याग लगायतका विभिन्न किसिमका आधुनिक कपडाहरु निर्माण गरिन्छ ।

फागुन देखी बैशाखसम्मको अवधि हावाहुरी वढी आउने समय हो । आगो बाल्दा सुरक्षित ठाउँमा मात्र बाल्ने, सलाई, लाइटर, मट्टेतेल आदी ज्वलनशिल बस्तु केटाकेटीले भेट्ने ठाउँमा नराखौं । केटाकेटीलाई जथाभावि आगो बाल्दा हुन सक्ने दुर्घटनाहरु बारे सचेत गराउने र यस्ता कुराहरुबाट सजग रहन जनचेतना बढाउने कार्यमा सहयोग गरौं ।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधी मन्त्रालय
सूचना तथा सञ्चार विभाग

जनहितमा जारी सन्देश

जातीय भेदभाव कानूनी अपराध हो । कसैले पनि जातीय भेदभाव तथा छुवाछूत गर्न वा गराउन हुदैन , यदि गरेमा जातीय भेदभाव तथा छुवाछूत (कसूर र सजाय) ऐन २०६८ बमोजिम कसुर गर्ने व्यक्तिलाई तीन महिनादेखी तीन वर्षसम्म कैद वा एक हजार रुपैयाँदेखि पच्चीस हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा दुबै सजाय हुनेछ ।

**त्रिवेणी गाउँपालिकाको कार्यालय रुकुम (पश्चिम)
कर्णाली प्रदेश नेपाल**